

طراحی مجتمع مسکونی در راستای افزایش کیفیت زندگی با تاکید بر فضاهای باز و نیمه‌باز خصوصی

مهدی نشاندار اصلی

گروه معماری، پردیس دانشگاهی، دانشگاه گیلان، رشت، ایران

چکیده

فضای باز تا به امروز بخش تفکیک‌ناپذیر زندگی انسان را تشکیل داده است و انسان از طریق ارتباط با فضای باز زندگی کرده است، اما در واحدهای مسکونی امروزی در برخوردی آمرانه انسان مجبور شده است که سکونت عمودی را انتخاب کند و حضور طبیعت و ارتباط با آن را به کلی نادیده بگیرد. امروزه فضاهای باز معنی و مفهوم گذشته را ندارند و فاقد ارزش معمارانه می‌باشند، زیرا این فضاها در ابتدا طراحی نشده و باقی‌مانده فضاهای ساخته‌شده هستند. این در حالی است که فضاهای باز و نیمه‌باز، از گذشته و در معماری سنتی ما نقش مهمی را در فضاسازی معماری سنتی بر عهده داشته است و در کل شکل و هندسه آن از ویژگی‌های محیط خود بهره می‌گرفته و اکثر فعالیت‌های فردی و اجتماعی انسان در آن روی می‌داده است و در معماری گذشته به صورت توأمان در بنا ساخته می‌شدند. امروزه فضاهای باز می‌توانند راهکاری مناسب برای ارتباط زندگی انسان با طبیعت باشند زیرا فضاهای باز نقش مهمی را از نظر روانی و هم از نظر فیزیکی در زندگی انسان‌ها دارند. پژوهش پیش رو از ۲ مرحله تشکیل شده است. در مرحله اول با روش کتابخانه‌ای و مطالعه اسناد، انواع فضاهای باز و نیمه‌باز تعریف و پیشینه و تاریخ مسکن مدرن بیان شده و ویژگی‌های آن با ویژگی‌های مسکن سنتی مقایسه شده است. در ادامه با مطرح کردن نیازهای کالبدی و روحی انسان، یک چهارچوب نظری جهت مشخص شدن معیارهای فضای مورد مطالعه تعیین شده است. مرحله دوم پژوهش با بررسی میدانی و گردآوری نمونه‌های موجود و تحلیل آن‌ها بر اساس معیارهای مرحله اول صورت گرفته است. نتایج پژوهش حاضر، رهنمودهای برای طراحی فضاهای باز و نیمه‌باز خصوصی در مسکن بوده است که در قالب سه سطح راهبرد و راهکار و پیشنهادهایی در زمینه طراحی می‌باشد.

واژه‌های کلیدی: مجتمع مسکونی، کیفیت زندگی، فضاهای باز و نیمه‌باز خصوصی.

مطالعات جغرافیا، عمران و مدیریت شهری

دوره ۴، شماره ۲، تابستان ۱۳۹۷، صفحات ۱۰۴-۹۳